

Aran tà dauant!

Eth projècte d'Unitat d'Aran (UA) entath sègle XXI a convençut ara majoria de ciutadans deth país. Aran va tà dauant damb eth lideratge d'UA, que s'a consolidat coma era prumèra fòrça politica d'Aran damb eth 46 % des vòts en tot entestar per prumèr còp eth govèrn deth Conselh Generau d'Aran damb eth sindic Francés Boya. Municipis coma Bossòst, Les e Canejan an alcalde d'Unitat d'Aran e en Vielha eth grop de Joan Riu constitusís era prumèra fòrça

locau. UA tanben ei fòrça de govèrn enes pedanies de Bagèrque, Unha, Casau, Arròs e Vila, e Aubèrt, Betlan, Mont e Montcorbau, damb eth convenciment qu'eth cambi tranquil s'estienerà tanben ath municipi de Naut Aran e qu'eth contrapacte PP-Convergència de Vielha queirà peth sòn pròpri pes, pr'amor qu'Unitat d'Aran ei eth partit dera majoria, era fòrça deth futur qu'a assomit eth lideratge d'un nau Aran ath servici des persones.

Gràcies!

Article d'opinion d'Arturo Calbetó

plana2

plana3

Eth govèrn de toti.

Article d'opinion de Francés Boya

Tere Cunillera en Vielha

plana.7

Tribuna

Arturo Calbetó,
president d'Unitat d'Aran (UA)

Gràcies!

Dempús de quauqui mes, *Vediau*, publicacion d'Unitat d'Aran-Partit Nacionalista Aranés, torne a tustar enes vòstes pòrtes, e vos demane un shinhau d'atencion entà hèr-vos arribar damb serenor e onestedat era sua prepausa politica de conviuença e progrès en Aran. Pensam que passat eth *combat* des darrères eleccions municipaus e ath Conselh Generau d'Aran, calie un temps de reflexion.

Volem, abantes qu'arren, arregrair pregonament eth sòn esfòrç a totes es persones que pendent era campanha mos balhèren eth sòn supòrt, autant

es militants e simpatizants d'Unitat d'Aran coma as colaboradors en toti e cadun des pòbles e terçons deth país, e sustot volem dar es gràcies ad aqueri vesins que mos balhèren eth sòn vòt enes eleccions deth 27 de mai de 2007, que mos placen, atau coma en 2003, coma eth partit mès votat en Aran, en tot permetèr-mos formar govèrn damb eth PRAG en Conselh Generau d'Aran e poder designar ath deputat provinciau peth partit judiciu de Vielha ena Deputacion de Lhèida.

Demoram non defraudar era confidança que mos auetz

balhat, que per ua auta part mos obligue a èster mès atents que jamès as demanes e besonhs dera ciutadania. Unitat d'Aran vò èster un partit de patz e de dialòg. Lèu harà 30 ans qu'èm presents ena vida publica d'Aran entà bastir un país entàs personas, pr'amor qu'es personas son era nòsta rason d'èster.

Unitat d'Aran-Partit Nacionalista Aranés vò èster tanben un referent entà toti aqueri que meten er interès generau peth dessús deth sòn interès particular, un referent entàs que volem bastir politiques adreçadas entàs mès febles, as qu'ac an mès de besonh, laguens der encastre d'ua Val d'Aran refortida economica e socialment, e en tot potenciar era nòsta identitat de pòble diferenciat que defen es sues institucions pròpies e es manifestacions mès subergessentes d'aquera identitat: era lengua e era cultura.

Aguesti son es nòsti rèptes e propòsits. En tot demorar dubèrti as suggeriments de cadun de vosati, vos encoratjam a èster tanben protagonistes d'aguesta naua etapa dera nòsta istòria.

Francés Boya, sindic d'Aran
e secretari generau d'Unitat d'Aran (UA)

Eth govèrn de toti

Bastir un nau temps tà Aran e tath Conselh Generau coma maxima institucion deth nòste país ei era responsabilitat qu'eth govèrn d'Unitat d'Aran a prenut damb era ciutadania aranesa. Era pregunta que fòrça gent pòt hèr ei: "Qué vò dèder un nau temps?". Donc era respòsta ei un govèrn damb illusions renauides e damb es objectius ben clars. Un govèrn que pren coma prumèr compromés eth de trabalhar en favor dera gent e damb era gent.

Era agenda politica deth país ei ben farcida de compromesi, entre d'auti, negociacions plan importantes tath futur de toti, ja sigue en encastre dera cultura, dera atencion ara gent grana, deth miei ambient, des servicis publics, des emergéncias, dera lengua... e en orizon, era pròplèu Lei d'Aran com er objectiu que mos a de garantir un melhor autogovèrn, mès capable de solu-

cionar es nòsti problèmes e arténher es nòsti objectius.

Totun, non mos cau desbrembar qu'un país non ei sonque era activitat politica, tot soent desconeishuda tara majoria des ciutadans, senon tanben ei era capacitat collectiva des sòns ciutadans tà illusionar-se damb es projectes compartits, damb es valors que represtem, damb aquerò qu'auem estat e volem èster. Ei era volentat de militar enes ahèrs pròpris, aqueri que mos son exclusius com era lengua

e era cultura. Ei era volentat compartida de saber-mos trabalhant entà hèr dera nòsta era melhor tèrra, aquera que sap suenhar ara sua gent e dar-les oportunitats.

Aguest ei eth rèpte, bastir eth país de toti, eth país a on toti e cadun des ciutadans que viuen e trabalhen en Aran s'i posquen reconéisher, e ei per'mor d'aguesta conviccion que des deth prumèr dia auem volut èster un govèrn tà toti.

Auançar tara modernizacion d'Aran

Aran auance tara modernitat dera man deth Govèrn entestat peth sindic Francés Boya amassa damb era conselhera e es conselhèrs d'Unitat d'Aran, qu'es ciutadans an plaçat ath capdauant deth Conselh Generau entà possar ua naua politica que priorize es sòns besonhs reaus.

Entà d'aquerò, eth govèrn aranés a activat un corròp de mesures que van ena direccion deth cambi tranquil prepausat per un equip conscient de qu'èm dauant de rèptes plan transcendentis entath nòste futur, e

D'esquèrra a dreita: Es conselhèrs Francés Bruna e Noeila Costa, eth sindic Francés Boya e es conselhèrs Rufino Martínez, Juan Antonio Serrano e Hipólito Cruces.

qu'en tansevolhe ueti mesi de mandat a sabut encarar damb tot eth trabalh e era illusion que s'an

trobat a mancar en anteriors etapes. Tota ua responsabilitat apassionanta.

Accions mès subergessentes

» Politica Sociau

> Méter en marcha era remodelacion dera residència geriátrica de Vielha damb ua inversion d'1,7 milions d'èuros

> Crear eth burèu d'atencion ciutadana Espaci entath Ciutadan en Aran (ECA)

» Salut

> Refortilhar era plantilha d'urgéncias der Espitau Val d'Aran

> Encetar ua collaboracion sanitària damb er Espitau Arnau de Vilanova de Lhèida

» Cultura

> Crear era comission entà revisar era competéncia de Cultura damb

era Generalitat

> Prebotjar er accés ara cultura de qualitat per miei d'eveniments coma *Aran damb Art*

» Lengua

> Prebotjar eth Consòrci de

Politica Lingüística dera Val d'Aran entara promocion e difusion der aranés-occitan

» Miei Ambient

> Crear era comission entà revisar era competéncia de Miei Ambient damb era Generalitat

Accions més subergessentes

» PAGESIA

> Invertir 70.000 èuros en ajudes tath sector ramadèr

» POLITICA TERRITÒRIAU

> Invertir més de 500.000 èuros ena melhora des accèssi as nuclèus petiti

» ECONOMIA

> Incrementar eth finançament deth Conselh Generau d'Aran en un 36 % respècte as quate ans anteriors

> Arténher un Plan d'inversions entàs equipaments e infraestructures pròpris dera maxima institucion

» COMÈRÇ

> Promocionar eth comèrç d'Aran pendent tot er an

> Balhar supòrt as projectes d'elaboracion, comercializacion e promocion de productes autòctons

> Encetar ua naua campanha de promocion toristica

» TORISME

> Desenvolpar un Plan de Desestacionalizacion amassa damb eth Govèrn d'Espanha damb ua inversion de 750.000 èuros

» RELACIONS INSTITUCIONAUS

> Recuperar eth Conselh de Terçon coma encastre de trobada e dialòg enter eth Conselh Generau e es Ajuntaments e Entitats Menors Descentralizadas d'Aran

> Recuperar era colaboracion institucionau damb era Generalitat de Catalonha

» TRANSPÒRT

> Méter en servici ua naua linha dirècta de bus Aran-Barcelona

> Méter en servici un bus nocturn entàs dimenjades

> Garantir era gratuïtat deth transpòrt public entàs majors de 65 ans e entàs persones damb autonomia redusida

Vediau

Director: Arturo Calbetó

Redaccion: Vediau

Collaboradors d'aguest numerò:

Francés Boya e Angelina Cases

Dessènh e maquetacion:

Patrícia Sala

Edite:

Unitat d'Aran-Partit

Nacionalista Aranés

vediau@unitatdaran.org

www.unitatdaran.org

Bossòst

Recuperar la ilusió

El equipo que lidera el alcalde de Bossòst, Paco Rodríguez Miranda, refleja a escala local la recuperación de la confianza y la ilusión manifestados en Aran con el gobierno del sindic Francés Boya. Después de años de aletargamiento, el ejecutivo municipal se ha puesto a trabajar desde

el primer momento para mejorar la iluminación y las calles, construir un nuevo puente, arreglar las captaciones y filtrado del agua, negociar la compra del cine, etc. El objetivo final es situar a Bossòst en el lugar que se merece desde el diálogo permanente con sus vecinos.

Vielha e Mijaran

Sense projecte de ciutat

La capital d'Aran es troba en un moment d'indefinició de projecte de ciutat. El fort desequilibri entre els dos grups que governen l'Ajuntament (PP i Convergència) ha donat pas a la manca de planificació a mitjà i llarg termini i, per tant, impedeix d'obtenir resultats tangibles. El govern municipal

està format per un alcalde que no disposa del marge d'actuació preferible i per un equip encorsetat a l'espera del relleu de la bara de comandament. La provisionalitat que se'n desprèn aporta un balanç del qual es pot concloure que a Vielha encara està tot per fer.

Deputacion de Lhèida

Ath costat des nòsti pòbles

D'ençà dera sua experiéncia coma alcalde de Vielha e Mijaran, eth deputat d'Aran e vicepresident dera Deputacion de Lhèida, Joan Riu, a balhat tot eth sòn supòrt as vilatges que l'ac an requerit entà daurir-les es pòrtes dera Deputacion ena melhora des sòns servicis basics, equipaments e infraestructures, coma era carretèra de Vilac. Era

sua mediacion ei inestimabla coma demòstre era visita deth president Gilabert enà Aran o era implicacion dera institucion en nau Consòrci de Politica Lingüística qu'a prebotjat eth Conselh Generau entara promocion e difusion der aranés-occitan.

Tere Cunillera en Vielha

La primera candidata del PSC por Lleida para las Elecciones Generales, Tere Cunillera, y el número dos de la lista, Fèlix Larrosa, se han reunido con el secretario general de Unitat d'Aran, Francés Boya, y con el presidente Arturo Calbetó en un café-coloquio organizado por el partido en la sede de Vielha. En su intervención, Cunillera ha expuesto la acción de gobierno de José Luis Rodríguez Zapatero en Aran, como el reciente Plan de Desestacionalización, que ha contado con el apoyo decisivo de Fèlix Larrosa como director general de Turespaña y el de la misma diputada a través de la enmienda que presentó en el debate de los presupuestos de Estado y que ha permitido finalmente una inyección de 750.000 euros. Tere Cunillera ha destacado los avances sociales en esta legislatura y ha manifestado que "sólo cuando los socialistas gobiernan en España, las tierras de Lleida y Aran progresan en beneficio de todos".

ÈM COMA TU!

UNITAT D'ARAN,
ETH PARTIT DERA MAJORIA

Se vòs afiliar-te: Unitat d'Aran
Carrèr Molières, 3 • 973642393 • www.unitatdaran.org

er escalèr

Columna

Vau Congrès Nacionau

Angelina Cases Andreu

Unitat d'Aran-Partit Nacionalista Aranés (UA-PNA) nèish coma partit politic er an 1980, quan un corròp de companhs lo legalize oficiaument e lo met en foncionament en tot coordinar en prumèr moment era accion d'aquest mèr gran corròp de personas qu'auien neishut ara politica aranesa ena associacion de vesins *Es Terçons*.

A compdar d'aqueth moment, UA-PNA a estat eth motor ideologic deth desvolopament politic e social deth pòble aranés pendent aguesti darrèr 28 ans. Era nòsta fòrça ei fondamentada ena fermesa des nòstes creences. Ath torn d'Unitat d'Aran mos i auem trapat gent de diuersi mestiers e de diuerses procedéncias damb ua finalitat comuna: era defensa dera personalitat dera tèrra aranesa.

Eth dia 19 d'abriu celebraram eth Vau Congrès d'Unitat d'Aran damb era volentat de qu'aguest Congrès sigue eth punt d'arrincada entara consolidacion d'un Aran socialment mès just e democraticament mès participatiu, en tot assoldar era nòsta identitat de pòble diferenciat.

Mos cau hèr un gran esfòrç personau, cadun de nosati, entà participar activament ena integracion de totes aqueres personas qu'agen era volentat d'èster defensors deth nòste país e deth sòn progrès reau.

Mos cau facilitar es mieis entà hèr possibla aguesta integracion ena nòsta comunautat de toti aqueri que volguen somar esfòrç, tant d'accion coma de pensament o opinion, entà deishar as nòsti hilhs un país mès just e damb es madeishes oportunitats entà toti.

Unitat d'Aran ei eth motor que hè auançar Aran. **Amassadi entà auançar.**

Zapatero damb Aran...

Eth projècte de modernitat que represente eth president Zapatero tà Espanha se concrète en Aran per miei de projèctes plan vitaus entath futur, coma eth projècte de gasificacion, aprovat en Conselh de Ministres, o eth Plan de Desestacionalizacion entath torisme aranés, que Turespaña a possat damb ua inversion de 750.000 èuros damb eth Conselh Generau d'Aran, sense desbrembar er impuls definitiu entà daurir eth nau tunèl de Vielha e eth dessènh deth traçat dera N-230 per Aran. Pr'amor qu'a ajudat a forjar un Aran optimista, Zapatero ben merite era nòsta confiança enes Eleccions Generaus.

... e eth PP contra er aranés

Totun, qui non mos merite cap confiança, mès lèu tot çò de contrari, ei eth Partit Popular. Ath delà de non auer hèt arren de significatiu en territòri pendent es sòns ans de mandat, a despièch de que compdaue damb era complicitat dera drete convergenta (aué materializada en Ajuntament de Vielha), eth PP a recorrut en Tribunau Constitucionau es articles deth nau Estatut que reconeishen era oficialitat der aranés en ensem de Catalonha, atau coma era nòsta realitat de territòri istoric damb singularitat pròpria laguens deth Principat. Tota ua afrenta contra era superviuença d'Aran e era sua lengua.

agenda

5 de març

20.30 ores:
Acte electorau damb eth sindic Francés Boya, er alcalde de Lhèida, Àngel Ros, eth candidat Fèlix Larrosa e eth conselher Rufino Martínez. Lòc: otèl Tuca (Betren).

6 de març

19.00 ores:
Hèsta grana damb Carme Chacón, José Montilla, Felipe González e José Luis Rodríguez Zapatero. Lòc: Palau Sant Jordi (Barcelona).

9 de març

Tot eth dia:
Eleccions entà Còrts Generaus (Congrès e Senat).

19 d'abriu

Tot eth dia:
Vau Congrès Nacionau d'Unitat d'Aran.